

De geriatrische geit

Karianne Lievaart-Peterson, GD

Geiten worden gemiddeld zestien tot achttien jaar oud. Melkgeiten ouder dan tien tot elf jaar zijn 'op leeftijd' en in de showring begint de geitenveteranenklasse al vanaf zes jaar. Leeftijd is, ook voor geiten, dus een relatief begrip. Zou de uitspraak 'je bent zo oud als je je voelt' ook opgaan voor de geit? En bestaat er voor dit dier zoiets als ouderenzorg ofwel geriatrische zorg?

Foto: Piet Vellema

Een oudere geit in een vergevorderd stadium van CAE; de verdikte gewrichten en vermagering zijn opvallend.

Bij landbouwhuisdieren speelt de zorg voor jonge dieren een grote rol; de dracht, geboorte en opfok zijn cruciaal. Maar aan het andere einde van het leven wordt minder aandacht besteed. Over de levenslengte van productiedieren wordt veelal besloten op basis van economische gronden. Voor een melkgeit kan de pariteit (aantal keren dat ze heeft afgelammerd) of leeftijd waarop besloten wordt over de levenslengte sterk variëren. Daarbij heeft de één betere genen dan de ander. Ook zijn externe factoren, zoals de marge tussen kosten en opbrengst, van belang. Maar hoe zit het met de hobby-, show- en vleesgeit of de geit van een zeldzaam of bijzonder ras?

Pensioen

Ook voor geiten betekent het pensioen 'na het werkende leven', dus bijvoorbeeld een voormalige melkgeit of een geit die niet langer voor de fok gebruikt wordt. Denk aan de gecastreerde bok, maar ook de geit die niet meer naar de keuring gaat. De gepensioneerde geit kan een heel divers verleden hebben. Het pensioen is hopelijk een fijne tijd van weinig moeten, nog zo veel mogelijk kunnen en vooral genieten. En natuurlijk lekker eten en drinken. Als lijf en leden dit allemaal toelaten, kan het pensioen aangenaam zijn. Maar ouderdom komt niet alleen bij mensen met gebreken.

Aftands

Aan de snijtanden van geiten kan de leeftijd geschat worden: eerst het doorkomen, dan het wisselen, daarna de stand (steeds verder naar voren) en de mate van afslijting en uiteindelijk het verlies van de tanden. Een aftandse geit heeft moeite met grazen. Als de kiezen daarnaast ook niet meer in optimale conditie zijn, gaat ook het herkauwen moeilijker. Aftandse geiten hebben behoefte aan een aangepast dieet, waarbij voornamelijk het ruwvoer zo fijn mogelijk wordt aangeboden. De ruwvoergift kan maar zeer beperkt worden vervangen door krachtvoer, aangezien de geit voor een optimale gezondheid een goed functionerende pens nodig heeft. En die pens draait op ruwvoer. De opname van voedingsstoffen uit het maagdkanaal wordt minder efficiënt en dit kan opgeteld resulteren in een afname van lichaams-

conditie. De beoordeling hiervan wordt ook lastiger bij de oude geit, met name als ze meerdere drachten heeft doorstaan. Het skelet is de kapstok. Daartegenover staat dat de oudere geit vaak minder beweegt en dus minder energie verbruikt en het daarmee ook goed mogelijk is dat de lichaamsconditie juist toeneemt. Het is een uitdaging om de juiste balans te vinden.

Oude dame of heer

Leeftijdsgebonden aandoeningen bij de geriatrische geit lijken op die van de mens en gezelschapsdieren. Het gaat bijvoorbeeld om het bovengenoemde verlies of juist een toename van lichaamsconditie, verminderde activiteit, stijfheid en kreupelheid door artrose of klauwproblemen. De afweer van ouderen neemt veelal af, net als de opname van

nair niet kennen is een specialisme voor jonge of oude dieren, zoals bij de mens de kinderarts of de arts voor ouderenzorg (geriater), dus is het belangrijk om dit samen met uw dierenarts op te pakken en samen te zorgen voor een prettige oude dag voor uw geit(en).

Aangename oude dag

Oudere geiten houden van een zachte en beschutte ligplaats. Het liefst met uitzicht, afleiding en goed gezelschap. Het afnemen van de afweer maakt dat de geriatrische geit bevattelijk wordt voor infecties, zoals voor bijvoorbeeld maagdwormen. Staan ze op een standweide waar ook jonge dieren staan, dan is ontwormen op geleide van mestonderzoek ook bij de oudere dieren aan te raden. Ook aangepaste voeding is zeer aan te raden.

Ruwvoer fijnmalen helpt aftandse geit

beschikbare voedingsstoffen uit het maagdkanaal. Daarnaast neemt de gevoeligheid voor (huid- en maag)parasieten juist weer toe. Het ongemak van deze veelvoorkomende problemen kan vaak met boerenverstand en wat kleine aanpassingen worden verzacht. Daarmee kan het leven van de oude dame of heer een stuk aangenaamer worden.

De specialist

In de humane geneeskunde bestaan verschillende specialismen. Zo kan de huisarts je doorsturen naar een heel scala aan specialisten, denk bijvoorbeeld aan de dermatoloog voor huidproblemen, de uroloog voor plasproblemen, de (orthopedisch) chirurg, de cardioloog. Voor dieren bestaan er ook onder andere veterinaire dermatologen, urologen, (orthopedisch) chirurgen en cardiologen. Naast deze specialismen zijn er ook dierenartsen die zich op een bepaalde diersoort of diergroep toegelegd hebben. Wat we veteri-

In sommige gevallen is het, na overleg met de dierenarts, een goede keuze om oudere, stramme geiten op (permanente) pijnstilling te zetten. Dit klinkt misschien raar, maar bij gezelschapsdieren en mensen is dit volkomen geaccepteerd. Wanneer het voor een geit tijd is om te gaan hemelen, hangt met name van de eigenaar af. Het leven van de oude geit of zelfs geriatrische patiënt kan, voor het zover is, zeker veraangenaamd worden. ✓